

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismvs
Catholicus, summam Christianæ institutionis IIII. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

De falsa interpretatione istius verbi, Fides. tit. 19

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

Christus & fides. Postquam venerit illa, ex operibus legis facit nunc opera gloriae, quibus nunc Deum laudamus & glorificamus, per quae etiam donationem vitæ æternæ apprehendimus.

DE FALSA INTERPRETATIONE ISTIUS VERBI, FIDES.

TITVLVS XIX.

Imò, hoc verbum fides, deprauant & adulterant sectarij, vnde perniciosus error sequitur. Nam vbiq; interpretantur hoc verbum Fides, pro eo quod est, fiduciam habere in nuda misericordia Dei: & quod fides solum respiciat ad nudam misericordiam, & ad nullum opus, sine omni additione operum, vt hic qui sic fudit, dicatur habere fidem, & esse fidelis, sicut latro in cruce fuit, Lucæ 23. Et publicanus percutiens pectus, Lucæ 18. Qui autem etiam simul respicit ad opera, hic non est fidelis, non habet fiduciam in sola misericordia DEI, sed est sanctulus, id est ex operibus suis vult fieri sanctus. Reijcit Christum, Galatas secundo, Si ex operibus est iustitia, &c. Ideò nihil est cum operibus tuis, solum confide & spe ra in nudam misericordiam Dei, & crede in Christū, saluaberis. Sic iam docet mundus fidem, solam illam fiduciam ad nudam misericordiam, esse dicit, fides est fiducia consequenda misericordiae diuinæ propter Christum.

Secundò, huiusmodi sensu interpretari fidem, derogat maximè bonis operibus, & facit carnales & securos homines, & est in fundamento falsum: nam Paulus docens nos ad Hebræ. 11. quid sit fides, duo simul tangit: Primo quod fidem vocat hypostatin seu substantiam, id est, fundamentum supra quod qui quis alacriter edificare & consistere debeat. Ideo dicit,

dicit, fides est substantia, basis seu fundamentum rerum sperandarum. Secundò addit, quod sit firma spes & fiducia ædificandi super illud fundamentum, & in bono perseverandi. Exemplum, seruus faciens voluntatem Domini sicut tenetur, hic habet gratiam & fauorem apud Dominum: Et hoc vocat Paulus hypostasin, sicut etiam Christus dicit Matthæi septimo. Qui audit verba mea, & facit illa, hic similis est viro prudenti, qui ædificat domum suam super petram, & si venerit imber, & flauerint venti, nihil nocabit, &cæt. Alterum vocat Paulus spem & fiduciam, ut quandò prius fecero, quæ iubet Dominus, tunc habeo fiduciam in Dei misericordiā: & fecero bona opera, & ædificauero supra fundamētum &c. Hęc est vera fides, & sic duo complectitur fides, primò fundamentum, id est, obedientiam verbi: & postea fiduciā habeo consequendę misericordię propter Christum, Hęc fides est vera, sic oportet prius facere, quæ Dominus iubet, & postea confidere in Dei misericordiam. Non confidere sic in nudam Dei misericordiam absque fundamento operum, ut nugantur se. Etarij. Sic 1. Corinth. 3. Paulus inquit: Fundamentū aliud non potest ponи, pręter id quod positum est, id est, Christum in quem credimus. At quisque supra hoc fundamentum ædificat, alius aurum & argentum, alius lapides preciosos &cæt. Et vniuersusque opus probabit ignis, & Ioan. 13. In hoc & vos discipuli mei eritis si feceritis, quæ mando vobis, & 1. Ioan. 3. Si cor nostrum nos non reprehenderit, tunc habemus fiduciam ad Deum: & quicquid petierimus, accipiemus ab eo, cùm mandata eius custodimus, & quæ sunt placita corā eo facimus, sed Luteranismus rejicit fundamentum, scilicet bona opera, & solūm vult confidere ad nudam misericordiam. At Christus inquit: Nescio vos, discedite operarij iniquitatis. Ipsi sunt fatui, qui ædificant domum sine fundamento,

Matth. 7.

Ec 4 id est,

68 SVMMA DOCTR. CHRIST.

id est, volunt confidere nudæ misericordiæ sine fundamento operum, quum Christus docet, dicens Lucæ 17. Cùm feceritis omnia, adhuc dicite quod sitis serui inutiles. At illi volunt esse serui viles, quum tamen nihil fecerint. Confitentur se nosse Deum, &cæt. Tit. 1.

Præterea sic docere, Confide in nudam Dei misericordiam absque fundamento bonorum operum: quid est aliud docere, quam peccare? Sumus enim tāquā serui conducti ad opera, sicut Christus dicit Luc. 6. Si ego Dominus vester, ubi vestra obedientia? quare non facitis quæ dico? ubi nullo modo significatur, quod satis est illa fiducia ad nudam misericordiam, & quod quanto maior peccator, tanto maior gratia, sicut tempore Pauli etiam aliqui male intellexerūt: Faciamus mala, ut abundet gratia, Roman. 6. Et iam cum Sacramento Eucharistiae docetur, quanto maior es peccator, tanto citius accede: Sacramenti manducatio & potatio tollit peccata tua: sic illa fiducia misericordiæ nudæ tollit peccata sine operibus &c. Et quid hodiè facit tam insolentes homines & carnales Christianos, nisi quod docetur, Confide in Dei misericordiam: non poteris damnari, etiamsi fueris adulter, homicida, usurarius, &c.

Pessima igitur & erronea est hæc inter pretatio, quod fides viua sit sola illa fiducia nudæ misericordiæ, sine fundamento operum, ob id Paulus non sine causa primo ponit, quod fides sit hypostasis, quando quis perfecerit, quod Dominus iusserit, & deinde dicit quod sit fiducia qua confidat se Deo placere, & grata esse Deo opera sua quæ fecerit. At obiciunt, hoc est docere, quasi ab operibus incipienda esset iustificatio & saluatio, & non à fide Christi, cùm tamen dicit Apostolus Hebræ. ii. omnem accendentem ad Deum credere. Respon. Fundamentum hoc fidei non separatur, neque diuiditur à fide, sed probat fidem

fidem esse viuam & veram. Exemplum Christus docet Marc. i. & dicit: Poenitemini, & credite Euangeliu: Hic Christus ponit fundamentum fidei poenitentiam, deinde docet fidem. Nunquid non hic Christus incipit ab opere poenitentiae? sed nunquid etiam diuidit poenitentiae opus à fide? an non simul iungit, ut completa sit fides? Maximè. Nam fides non est nuda cogitatio, fiducia sine opere poenitentiae, sed est ipsa factio, præstatio officij. Non ergo à iustificante fide diuidi potest poenitentiae opus. Fac hoc, quod credis, inquit Augustinus, & fides est. Fides illa non est vera, sed mortua, quæ non habet hypostasin, id est, opera. Vbi diuiditur opera à fide, quam Paulus per charitatem dicit operari, Gal. 5. Alioqui fides non est, id est, vera & iustificans.

Pessima igitur hæc est diuisio, qua primū imaginatur, fidem solūm sine omni addito operū appræhendere Christum & omnia simul cum eo, Roman. 8. Etsi hoc verum est de fide iustificante, quæ pro fundamento habet pia opera, non tamē hæc fides, quam vulgus iactat, in nudam misericordiam absque omni dilectione &c. apprehendit Christū sine & ante omnia opera &c. Regula est generalis, quod virtutes sunt connexæ, & vna, fides sine charitate, timore, &c. non donatur. Nō sic diuidit spiritus sanctus virtutes theologicas, quæ sunt fides, spes, caritas, &c. Ideò fides cognoscitur penes charitatē, an sit vera & viua necne. Ideò Paulus 1. Corinthior. 15. Si habuero omnem fidem, non autem charitatem, nihil prodest. Fides ergo viua est præstatio officij: Et illa præstatio est fundamentum fidei, ex qua cætera opera superædificantur. Similitudo, quandò tibi aliquis promittit, se tibi daturum aliquid, tu credis illi, sed hæc fides habet fundamētum, quia cogitas & tenes illum pro viro veraci, honesto & probo. Ideò credis illi, tum fauorem habes ad illum. Quod si ille non præstiterit

Ecc 6 quod

quod promisit, nunquid hæc vera fides fuit? credisti sine fundamento, & ille promisit sine fundamento veritatis: ergo fides est prestatio & factio operis, sic tu in baptismo promittis ab renunciationem Sathanæ & pōpis eius, & voves hoc Deo: si hoc praestiteris, tunc est viua fides: si autem, fides nullius efficacij est, quia earet fundamēto, & quia tu nunc vis confidere & credere sine fundamēto, an putas te aliquid impetraturū? Minimè, an hæc sit vera fides, absit

Maximè ergo derogat pijs operibus Luterana illa distinctio & separatio fidei à dilectione & illius operibus. Aut quia sola fides apprehendit totum Christum, & omnia cum illo, id est, iustificationem, gratiam, salutem, sine omni additione operum, &cet. Et opera solum sequi, ut testes & nihil facere ad iustificationem & salutem. Nam opera ipsa sunt fides, id est, si hoc facis quod creditis, tunc viua & vera est fides: si poenitentiam feceris, & credideris remissionem, hæc poenitentia est fides ipsa, & non res distincta à fide, & apprehendit iustitiam. Non igitur viua fides precedit opera, si possilitas adest: saltem est grauida operibus, nihil præter tempus partus expectans, ut mulier initio quum concepit, est grauida & ad partum declinat. Sic initio fides, si vera est, grauida est operibus, quæ spiritus sanctus operatur & parit per dilectionem, Galat. 5. Luterana ergo fides est sine substantia, id est, sine fundamento operum. Ideo nuda illa fiducia, quæ superedificatur, est vana & falsa. credidi, inquit Propheta, ideo locutus sum, Psalm. 115. Opera igitur tua, sunt tua fides. Non ergo separe ab opere fidem, hæc duo una res sunt, &c.

*DE FALSO INTELLECTV
huius verbi, Gratijs.*

TITVLVS XX.

Primo